

**ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ»**

***СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПСИХОЛОГІЯ СЕКСУАЛЬНОСТІ»***

Спеціальність:	С4 Психологія
Освітній рівень:	перший (бакалаврський) рівень
Освітня програма:	Психологія

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Психологія сексуальності
Шифр та назва спеціальності	С4
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	вибіркова
Кількість кредитів і годин	3 кредити/90 год. Лекції: 20 год. Практичні заняття: 14 год. Самостійна робота: 56 год.
Термін вивчення дисципліни	
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	залік
Сторінка дисципліни на сайті	

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація

Науковий ступінь	
Вчене звання	
Посада	
Дисципліни, які викладає НПП	
Напрями наукових досліджень	
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	
Контактна інформація викладача:	
Е-mail:	
Контактний тел.	
Портфоліо викладача на сайті кафедри	

Анотація до курсу.

«Психологія сексуальності» є нормативною дисципліною, яка спрямована на формування уявлень та знань, що існують у психологічній науці, відносно сексуальності людини, становлення, розвитку та впливу її на особистісне та соціально-психологічне функціонування, та набуття навичок з психокорекції та надання допомоги особам із психосексуальними розладами.

Предмет вивчення навчальної дисципліни:

закономірності виникнення, розвитку та розв'язання конфліктів, їх структура, динаміка й функції, а також психологічні, соціальні й поведінкові механізми взаємодії учасників конфлікту, стратегії та стилі конфліктної поведінки, способи профілактики, управління й конструктивного врегулювання конфліктів у різних сферах життєдіяльності людини та суспільства.

Мета курсу:

з урахуванням соціокультурного підходу та сучасної біопсихосоціальної концепції сексуального здоров'я розглянути біологічні основи сексуальності, психофізіологію сексуальних проявів та психологію сексуальних стосунків.

Завдання навчальної дисципліни:

формування у студентів базових знань і понять про виникнення і функціонування сексуальності, висвітлення питання психосексуального розвитку, поняття норми у сексології; розгляд питання сексуальної гармонії подружньої пари та особливостей психологічного консультування з приводу питань сексуальності.

Пререквізити навчальної дисципліни:

для ефективного засвоєння дисципліни здобувачі вищої освіти повинні володіти базовими знаннями з загальної психології (психічні процеси, стани та властивості особистості), вікової та педагогічної психології (психосексуальний розвиток особистості на різних етапах онтогенезу), соціальної психології (соціальні норми, ролі, гендерні стереотипи, міжособистісна взаємодія), основ психофізіології та анатомії людини, а також мати уявлення про методи психологічного дослідження та етичні засади професійної діяльності психолога

Постреквізити навчальної дисципліни:

Знання та навички, здобуті в межах дисципліни, є підґрунтям для подальшого вивчення таких навчальних курсів, як психологія сім'ї та подружніх стосунків, сексологія та психотерапія сексуальних розладів, консультування з питань інтимно-особистісних відносин, психологія гендеру, психологія подружньої та сімейної конфліктності, а також для проходження практик і здійснення професійної діяльності у сфері психологічного консультування, психотерапії, коучингу та соціально-психологічної роботи з різними категоріями клієнтів

Програмні компетентності:

Загальні компетентності	ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.
Спеціальні компетентності	СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків. СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій. СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації. СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.
Результати навчання	ПР1 Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання ПР2 Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань

	ПР11 Скласти та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій. ПР13 Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності. ПР18 Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії. ПР 19 Аналізувати соціально-психологічні особливості особистості та скласти соціально-психологічний портрет особистості.
--	--

Зміст навчальної дисципліни

№	Назва теми	К-сть годин, з них:			Методи навчання/методи оцінювання
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	
1 семестр Змістовний модуль 1. Структура та основні напрями психології сексуальності. Концепції. Моделі сексуальності. Біологічні аспекти.					Методи навчання: словесні (навчальна лекція; бесіда; навчальна дискусія); індуктивний метод; дедуктивний метод; традуктивний метод; аналітичний; синтетичний; практичний (робота з фабулами юридичних справ); пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; метод проблемного викладу; частково-пошуковий; дослідницький; інтерактивні методи (аналіз ситуацій; дискусії, дебати, полеміки; діалог, синтез думок; мозковий штурм; відпрацювання навичок; ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань); моделювання професійної діяльності; інноваційні методи навчання (компетентнісний; проєктно-дослідницький); кейс-метод. Методи оцінювання: усний контроль (усне опитування, оцінювання участі у дискусіях, інших
Тема 1	Психологія сексуальності: поняття, предмет, задачі.	2	1	6	
Тема 2	Структура та основні напрями психології сексуальності. Методологія і методи психології сексуальності. Історія розвитку психології сексуальності.	2	2	6	
Тема 3	Концепція сексуальної збудливості Р. Уейлена Еволюційна, теологічна, біхевіоральна концепції. Сексуальність: це джерело напруженості та чуттєвої розрядки; сексуальність це джерело задоволення від реалізації несексуальних психічних потреб; сексуальність –це чинник створення зв’язку з іншою людиною.	2	1	6	
Тема 4	Аспекти сексуальності: біологічний, психологічний, клінічний, поведінковий, правовий, культурний аспекти.	2	2	4	
Тема 5	Моделі сексуальності. Психогідравлічна модель. «Гіпотеза редукації стимул-реакції». Екологічна модель (модель двох	2	1	6	

	компонентів). Теорія «сексуального сценарію», запропонована У. Саймоном і Д. Ганьоном.				інтерактивних методах навчання); письмовий контроль (контрольні, самостійні роботи, реферати); тестовий контроль (тести закритої форми: тест-альтернатива, тест-відповідність); метод самоконтролю та самооцінки; оцінювання кейс-завдань.
Змістовний модуль 2. Вікові особливості психосексуального розвитку людини. Сексуальні розлади. Сексуальні злочини та їх види. Психокорекція сексуальних розладів.					
Тема 6	Забезпечення функціонування статевої сфери утвореннями центральної та периферичної нервових систем та ендокринним апаратом. Біологічні фактори, що зумовлюють сексуальність, зв'язок між анатомією та фізіологією, між нервовою і гуморальною системами та між сексуальними реакціями і переживаннями.	2	1	6	
Тема 7	Внутрішні та зовнішні чинники сексуального збудження. Аспекти сексуального збудження: готовність до сексуальних реакцій; сексуальне збудження на конкретного партнера як на бажану ціль; сексуальне збудження при фантазуванні або спогадах.	2	2	6	
Тема 8	Вікові особливості психосексуального розвитку людини.	2	1	4	
Тема 9	Сексуальні розлади	2	2	6	
Тема 10	Психокорекція сексуальних розладів.	2	1	6	
Модульна контрольна робота					
Всього:		20	14	56	
Форма контролю: залік					

Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, бібліотека, мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення лекційних та семінарських занять з елементами презентації. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань потребує доступу до інформації зі всесвітньої мережі Інтернет, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.4.

Форми і методи контролю

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на поточний і підсумковий (семестровий).

Поточний контроль здійснюють під час проведення практичних, лабораторних і семінарських занять, метою якого є систематична перевірка розуміння та засвоєння теоретичного навчального матеріалу, умінь використовувати теоретичні знання під час виконання практичних завдань тощо. Можливості поточного контролю є надзвичайно широкими: мотивація навчання, стимулювання навчально-пізнавальної діяльності, диференційований підхід до навчання, індивідуалізація навчання тощо.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання;
- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає;
- систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;
- аналіз законодавства та монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- самостійне опрацювання тем.

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на поточний і підсумковий.

Методи поточного контролю: усний контроль (опитування, бесіда, доповідь, повідомлення тощо); письмовий контроль (контрольна робота, реферат, виклад матеріалу на задану тему в письмовій формі тощо); комбінований контроль; презентація самостійної роботи; спостереження як метод контролю; тестовий контроль; проблемні ситуації.

Система оцінювання та вимоги

Таблиця розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти*

	Поточний контроль знань										Модульна контрольна робота	Залік	Загальна кількість балів
Теми	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10	20	20	100
Робота на семінарському занятті	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3			
Самостійна робота	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3			

*Таблиця містить інформацію про максимальні бали за кожен вид навчальної роботи здобувача вищої освіти.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувачу освіти виставляють оцінки з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та розподіл балів, які вони отримують, регламентуються Положенням про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП».

Модульний контроль проводиться на останньому занятті модуля у письмовій формі, у вигляді тестування.

Критерії оцінювання модульного тесту з навчальної дисципліни «Психологія сексуальності»:

При оцінюванні модульного тесту враховуються обсяг і правильність виконання завдань:

- оцінка «відмінно» (А) виставляється за правильне виконання всіх завдань (або більше 90% всіх завдань);
- оцінка «добре» (В) виставляється за виконання 80% всіх завдань;
- оцінка «добре» (С) виставляється за виконання 70% всіх завдань;
- оцінка «задовільно» (D) виставляється за правильне виконання 60% запропонованих завдань;

- оцінка «задовільно» (Е) виставляється, якщо правильно виконано більше 50% запропонованих завдань;

- оцінка «незадовільно» (FX) виставляється, якщо виконано менше 50% завдань.

Неявка на модульний тест - 0 балів.

Вищезазначені оцінки перетворюються на рейтингові бали таким чином:

«А» - 18-20 балів;

«В» - 16-17 балів;

«С» - 14-15 балів;

«D» - 12-13 балів.

«Е» - 10-11 балів;

«FX» - менше 10 балів.

Підсумкова семестрове оцінювання з дисципліни «Психологія сексуальності» є обов'язковою формою оцінювання результатів навчання студентів. Воно проводиться у терміни, визначені навчальним планом, і охоплює обсяг матеріалу, визначений програмою курсу.

Підсумкове оцінювання проводиться у формі тесту. До семестрового оцінювання допускається студент, який виконав усі необхідні роботи.

Підсумкова оцінка виставляється на основі результатів навчання студента протягом семестру. Оцінка студента складається з балів, накопичених за результатами поточного оцінювання, та заохочувальних балів.

Студенти, які виконали всі необхідні завдання і отримали оцінку 60 балів або вище, отримують оцінку, що відповідає отриманій оцінці, без додаткового тестування.

Для студентів, які виконали всі необхідні завдання, але отримали оцінку нижче 60 балів, а також для тих, хто бажає поліпшити свій бал (результат), викладач проводить підсумкову роботу у формі тесту під час останнього запланованого заняття з дисципліни в навчальному семестрі.

Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності.
Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності. До додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності відносять участь здобувачів у роботі наукових конференцій, наукових гуртків здобувачів і проблемних груп, підготовці публікацій, участь у Всеукраїнських олімпіадах і конкурсах та Міжнародних конкурсах тощо понад обсяги завдань, які встановлені відповідною робочою програмою навчальної дисципліни.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували певні види додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності, можуть присуджуватися заохочувальні (бонусні) бали за визначену освітню компоненту.

Оцінка самостійної роботи

Загальна кількість балів, отриманих студентом за виконання самостійної роботи, є одним із складових академічної успішності з дисципліни. Самостійна робота з кожної теми, відповідно до програми курсу, оцінюється в діапазоні від 0 до 3 балів за допомогою стандартизованих та узагальнених критеріїв оцінювання знань.

Шкала оцінювання виконання самостійної роботи (індивідуальних завдань) критерії оцінювання.

Максимально можлива оцінка самостійної роботи (індивідуальні завдання)	Рівень виконання			
	Відмінно	Добре	Задовільно	Незадовільно
3	3	2	1	0

Форми оцінювання включають: поточне оцінювання практичної роботи; поточне оцінювання засвоєння знань на основі усних відповідей, доповідей, презентацій та інших

форм участі під час практичних (семінарських) занять; індивідуальні або групові проекти, що вимагають розвитку практичних навичок і компетентностей (опціональний формат); вирішення ситуаційних завдань; підготовка резюме з самостійно вивчених тем; тестування або письмові іспити; підготовка проектів статей, тез конференцій та інших публікацій; інші форми, що забезпечують всебічне засвоєння навчальної програми та сприяють поступовому розвитку навичок для ефективної самостійної професійної (практичної, наукової та теоретичної) діяльності на високому рівні.

Для оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти впродовж семестру застосовується 100-бальна, національна та шкала ЄКТС оцінювання

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECT8	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи),	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Для успішного засвоєння курсу «Психологія сексуальності» здобувач освіти має:

- регулярно відвідувати лекційні та практичні заняття;
- систематично, системно й активно працювати на лекційних і практичних заняттях;
- відпрацьовувати пропущені заняття або незадовільні оцінки, отримані на заняттях;
- виконувати у повному обсязі завдання, які вимагає підготувати викладач, належна їх якість;
- виконувати контрольні та інші самостійні роботи;
- дотримуватися норм академічної поведінки та етики.

Курс «Психологія сексуальності» передбачає засвоєння та дотримання принципів етики та академічної доброчесності, зокрема орієнтації на запобігання плагіату у будь-яких його проявах: всі роботи, доповіді, есе, реферати та презентації мають бути оригінальними та авторськими, не переобтяженими цитатами, що мають супроводжуватися посиланнями на першоджерела. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Оцінювання здобувача освіти орієнтовано на отримання балів за активність на семінарських заняттях, виконання завдань для самостійної роботи, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички за які можуть бути, за рішенням викладача, нараховані додаткові (бонусні) бали (участь у круглих столах, наукових конференціях, олімпіадах та наукових конкурсах серед студентів).

Рекомендовані джерела інформації:
Основні джерела:

1. Hupalovska V., Avramenko O. Sexual scripts of persons with different types of sex education // EUROPEAN HUMANITIES STUDIES: State and Society. – Krakow, 2020. – Issue 2. – P. 58-65. Режим доступу: <https://doi.org/10.38014/ehs-ss.2020.2.05> Index Copernicus International
2. Шевцов А.Г., Гупаловська В.А. Психосемантичний зміст поняття сексуальності в мовній свідомості дорослих. Психолінгвістика. Psycholinguistics (2020), 27 (1), 310–334. doi: 10.31470/2309-1797-2020-27-1-310-334 Web of Science
3. Аршава І. Ф. Сексуальність людини. Методи дослідження в сексології: Навчальний посібник / І.Ф. Аршава, С.Д. Алексеєнко – Дніпропетровськ: Акцент ПП, 2014.
4. Introduction to Human Sexuality — безкоштовний онлайн-підручник (PDF / ePub / цифровий PDF) Вільний доступ: можна читати/завантажити PDF. Цей підручник вводить у теми психосексуальності, теорій сексуальності та сучасних досліджень. Є доступ у PDF прямо з відкритого джерела: Introduction to Human Sexuality — free PDF book (Pressbooks)
5. The Psychology of Sexuality & Mental Health, Vol. 2: Modern Approaches (2025)

Допоміжна

1. Гупаловська В.А. Сексуальна агресія: психологічний аспект // Багатовимірність особистості : психологічний ракурс : колективна монографія / [Н. П. Гапон, С. Л. Грабовська, В. А. Гупаловська та ін.] ; за заг. ред.: С. Л. Грабовської, Р. І. Карковської. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2013. – С. 320-344.
2. Гупаловська В.А. Особливості сексуальності жінок з різним самоставленням / В. А. Гупаловська, С. Т. Устянич // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Психологічні науки». – Херсон. – 2015. – Вип. 2. – Т.2. – С. 87-95
3. Діденко С. В. Психологія сексуальності: підручник / С. В. Діденко, О. С. Козлова. – К. : «Академвидав», 2009. – 304 с. (Серія «Альма-матер»)
4. Hupalovska V. CHAPTER 4. PERSON'S SEXUAL SCRIPTS IN THE CONTEXT OF HOME SEX EDUCATION. PERSONALITY IN SOCIETY: PSYCHOLOGICAL MECHANISMS OF ACTIVITY. LihaPress. 2020. P. 53-75. DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-209-1/53-75>.
5. Шевцов А.Г., Гупаловська В.А. Психосемантичний зміст поняття сексуальності в мовній свідомості дорослих. Психолінгвістика. Psycholinguistics (2020), 27 (1), 310–334. doi: [10.31470/2309-1797-2020-27-1-310-334](https://doi.org/10.31470/2309-1797-2020-27-1-310-334) Web of Science

14. Інформаційні ресурси

1. <https://sexology.education/878-2/> Національний інститут сексології та сексуального здоров'я.
2. БД Освіта. ua. — <http://osvita.ua/school/psychology>.